

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

3.1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

3.2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1. ประชากร (Population)

ประชากรของงานวิจัยเรื่องนี้ประกอบด้วยพื้นที่ต่างๆระหว่างถนนเยาวราชและถนนเจริญกรุง จากบริเวณข้ามประตูเฉลิมพระเกียรติ จรดถนนจักรเพชร ประกอบด้วย ถนนเจริญกรุง ถนนลำพูนไชย ถนนผดุงด้าว ถนนแปลงนาม ถนนมังกร ถนนราชวงศ์ ถนนมหาจักร และถนนจักรวรรดิ

3.2.2. (กลุ่มตัวอย่าง)

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยทำการศึกษابرเวณถนนแปลงนาม ถนนอิสระนุกาภาพ และถนนผดุงด้าวเนื่องจากเป็นย่านการค้า ตลาด และร้านอาหาร

3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

3.3.1 ศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

3.3.2 ศึกษาบริบท สภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลการศึกษาในภาคสนาม

3.3.3 วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเพื่อนำเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไข เพื่อการพัฒนาต่อไปโดยมีขั้นตอนคือ

3.3.4 สัมภาษณ์ภาคสนาม บริบท และสภาพแวดล้อมในโดยศึกษาจากแผนที่และภาพถ่าย

3.3.5 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางสถาปัตยกรรม

3.3.6 สังเคราะห์เพื่อการประยุกต์สู่งานจริง และนำไปสู่แบบเสนอแนะการใช้พื้นที่ที่เหมาะสมกับพื้นที่ว่างนั้นๆ ตามกับกิจกรรมที่เป็นอยู่จริง

3.4. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงการสำรวจ (Survey) และการสังเกต(Observation) และมีวัตถุประสงค์ เพื่อทำการศึกษาคำกรใช้พื้นที่ว่างระหว่างอาคาร บริเวณถนนแปลงนามและถนนอิสรานุภาพในย่านเยาวราช ดังนั้นจึงทำการสำรวจ การสัมภาษณ์และการสังเกตในแต่ละช่วงเวลา แล้วใช้เครื่องมือบันทึก (Structure Observation) หรือแบบบันทึก (Checklists) ในการบันทึกพฤติกรรมของการใช้ที่ว่าง

3.5. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลโดยตรง ซึ่งได้จากการสังเกตในบริเวณที่ทำการศึกษ โดยแบ่งตามเนื้อหาที่ต้องการศึกษา และวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลต่างๆ ในพื้นที่บริเวณถนนแปลงนามและถนนอิสรานุภาพ จากการสำรวจ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- รูปแบบของลักษณะของพื้นที่ว่างระหว่างอาคาร
- ลักษณะของกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ระหว่างอาคาร
- ลักษณะการใช้พื้นที่ของคน รถ และการค้าขาย

ตารางที่ 3.1 แสดงการเก็บและรวบรวมข้อมูล

รูปแบบ	แนวทางการศึกษา		แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ
ลักษณะของพื้นที่ว่าง ระหว่างอาคาร	ตำแหน่งต่างๆในพื้นที่		การสำรวจ	แผนที่ และการระบุ ตำแหน่ง
	ขนาดและรูปร่าง		การสำรวจ	แผนที่และรูปถ่าย
	ขอบเขต และการปิดล้อม		การสำรวจ	แผนที่และรูปถ่าย
	อาคารใกล้เคียง		การสำรวจ	แผนที่และรูปถ่าย
ลักษณะของกิจกรรม ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ว่าง ระหว่างอาคาร	เพื่อการค้าขาย		การสำรวจและการ สังเกต	รูปถ่ายและแบบสังเกต
	นันทนาการ		การสำรวจและการ สังเกต	รูปถ่ายและแบบสังเกต
	เพื่อการสื่อสาร และสัมพันธ์ ภาพ		การสำรวจและการ สังเกต	รูปถ่ายและแบบสังเกต
รูปแบบของการใช้พื้นที่	การใช้พื้นที่ สำหรับรถ	ช่วงเวลา	การสำรวจและการ สังเกต	รูปถ่าย แบบสังเกต และ แบบบันทึก
		ความ หนาแน่น		
	การใช้พื้นที่ สำหรับคน	ช่วงเวลา	การสำรวจและการ สังเกต	รูปถ่าย แบบสังเกต และ แบบสัมภาษณ์
		ความถี่		

การรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ โดยการสังเกต รวบรวมรายละเอียด และรูปแบบของการทำ
กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละวันแต่ละช่วงเวลา

การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการพูดคุยซักถาม บุคคลที่ทำกิจกรรมต่างๆในพื้นที่ว่าง
ในแต่ละวัน แต่ละช่วงเวลา โดยได้ออกแบบโครงสร้างคำถามหลัก เพื่อกำหนดขอบเขตของการ

สัมภาษณ์ และสัมภาษณ์จากกลุ่มคนที่ใช้พื้นที่จริง โดยมีเนื้อหาครอบคลุมข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ใช้งาน ประเภทและรูปแบบกิจกรรม ความถี่และความสัมพันธ์ของผู้ใช้งานความพอใจต่อสภาพแวดล้อม

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) มีรูปแบบและขั้นตอนดังนี้

3.6.1. การอธิบาย (Description) คือการนำข้อมูลที่ได้มาอธิบายถึงพฤติกรรมและกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นของพื้นที่ว่างระหว่างอาคาร

3.6.2. การแบ่งแยก (Classification) คือการนำข้อมูลที่ได้มาแบ่งประเภท และขอบเขตรวมถึงความสำคัญในส่วนต่างๆ

3.6.3. การเปรียบเทียบ (Comparison) คือการนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับพื้นที่ว่างระหว่างอาคารในแต่ละจุด เปรียบเทียบความสัมพันธ์ พฤติกรรม กิจกรรม ในแต่ละพื้นที่

3.6.7. การคาดการณ์ (Prediction) คือการนำข้อมูลที่ได้ มาประเมินถึงข้อดี ข้อเสีย รวมถึงผลที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3.7 ข้อสรุปของการวิเคราะห์

สรุปการวิเคราะห์ให้เห็นปัญหาสำคัญ ของการใช้พื้นที่ระหว่างอาคารในการต่อกิจกรรมต่างๆ (Problem Definition and Identification) รวมถึงลักษณะทางกายภาพที่เป็นอยู่ วิเคราะห์ให้เห็นศักยภาพและโอกาส (Opportunity and Potential) ในการปรับปรุง ตลอดจนการวิเคราะห์ให้เห็นอุปสรรคและข้อจำกัดต่างๆ (Constrain and Limitation) และเสนอแนะรูปแบบที่เหมาะสมและสิ่งที่ควรได้รับการปรับปรุงและนำเสนอผลวิจัย ในรูปของการบรรยาย ตาราง แผนที่ แผนภูมิ และภาพ